

BKA-V.084.1.5.2023.EB
Warszawa, 24 lipca 2023 r.

Pan
Adam Durajczyk
Kierownik
Ośrodka Szkolenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy
w Międzyrzeczu
ul. Piastowska 18
66-300 Międzyrzecz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹, w związku z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy², Minister Rodziny i Polityki Społecznej przeprowadził w Ośrodku Szkolenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy w Międzyrzeczu (dalej: OSiW/Jednostka) kontrolę w zakresie wybranych aspektów funkcjonowania Ośrodka w 2022 r., z możliwością pozyskiwania informacji z okresów wcześniejszych i późniejszych.

I. Podsumowanie wyników kontroli

Jednostka zapewniła warunki lokalowe i socjalne uczestnikom OHP. Umożliwiono uzupełnianie wykształcenia, a po ukończeniu nauki przystępowanie do egzaminów potwierdzających zdobycie kwalifikacji zawodowych. W ramach nawiązywania kontaktów rekrutacyjnych, OSiW podejmował działania promocyjno-informacyjne w zakresie oferty kształcenia w OHP. Na rok szkolny 2022/2023 zrekrutowano łącznie 49 uczestników. Tym niemniej sytuacja nasuwa wiele zastrzeżeń. Struktura zatrudnienia w OSiW nie gwarantowała pełnej i właściwej realizacji zadań. Niewłaściwie były realizowane przez Kierownika OSiW uprawnienia nadzorcze, w szczególności w zakresie wdrożenia mechanizmów zapewniających bezpieczeństwo i ochronę uczestników OHP przewidzianych w *Procedurze zapewnienia bezpieczeństwa młodzieży i ochrony jej przed krzywdzeniem oraz postępowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia uczestników OHP*³ (dalej: *Procedura*). Przyjęte rozwiązania organizacyjne uniemożliwiały sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem uczestników OHP. Nie zapewniono wystarczającej opieki nad uczestnikami w porze nocnej. Kierownik OSiW nie występował z inicjatywą szkoleń dla pracowników. Należy zauważyć, że odpowiednia liczba szkoleń specjalistycznych sprzyja wzrostowi poziomu profesjonalizacji, a tym samym lepszej realizacji zadań. Ponadto, art. 94 pkt 6 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, stanowi, że pracodawca jest zobowiązany w szczególności ułatwiać pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

¹ t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

² t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 735.

³ Z dnia 30 grudnia 2020 r. wprowadzonej zarządzeniem Nr KG.BKW.021.42.2020 Komendanta Głównego w sprawie wprowadzenia *Procedury*...

System kontroli zarządczej i ustanowione w jego ramach regulacje nie zapewniły odpowiedniego wsparcia dla funkcjonowania Jednostki. OSiW nie przykładał wystarczającej wagi do prawidłowego prowadzenia dokumentacji. Dokumenty dot. organizacji, czy też rekrutacji na rok szkolny 2022/2023 były w znacznym zakresie nierzetelne i wymagały korekt, w tym w ramach błędów oczywistych. Staranność kierownika jednostki, świadomego znaczenia składanego podpisu, powinna przejawiać się w zapewnieniu takich mechanizmów weryfikacji, które będą chronić przed wykazywaniem nieprawidłowych danych. Właściwe dokumentowanie wszystkich istotnych informacji w raportach z pełnionych dyżurów jest o tyle istotne, że dotyczą działań związanych z uczestnikami OHP i jednocześnie są formą wzajemnego przekazywania informacji.

Kontrola wykazała nieprawidłowości w funkcjonowaniu Jednostki. Najistotniejsze z nich polegały na:

- 1) niezachowaniu relacji liczby wychowawców do liczby uczestników, tj. 1:15 w grupie stacjonarnej oraz 1:30 w grupie dochodzącej,
- 2) niezapewnieniu wystarczającej opieki nocnej nad uczestnikami OHP, zdarzało się, że jeden wychowawca miał pod opieką 40 wychowanków,
- 3) naruszeniu wymogów *Regulaminu rekrutacji młodzieży do OHP na rok szkolny 2022/2023*⁴ (dalej: *Regulamin rekrutacji*) i *Wytycznych do realizacji rekrutacji młodzieży do Ochotniczych Hufców Pracy na rok szkolny 2022/2023* (dalej: *Wytyczne do rekrutacji*) określonych przez Komendanta Głównego OHP poprzez niezgłoszenie w jednym przypadku do Dyrektora Biura Edukacji i Zatrudnienia Komendy Głównej OHP wyjątku od kryterium rekrutacyjnego – ukończony 18. rok życia, a w konsekwencji nieotrzymanie zgody równoznacznej spełnieniu tego kryterium,
- 4) niekompletnej w 24 przypadkach (49% spraw) dokumentacji niezbędnej do zakwalifikowania uczestników do OSiW,
- 5) niepodjęciu działań inicjujących szkolenia dla pracowników w obszarach wskazanych w *Procedurze* oraz niezapoznaniu części pracowników z *Procedurą*,
- 6) nierzetelnym sporządzaniu raportów z pełnionych dyżurów poprzez niewpisywanie w nich wszystkich wymaganych danych (84% zbadanych spraw) oraz podawaniu w nich informacji nieodzwierciedlających przebiegu dyżuru,
- 7) nierzetelnym sporządzeniu dokumentacji związanej z organizacją Jednostki, zakresem obowiązków poszczególnych pracowników, rekrutacją na rok szkolny 2022/2023, np. błędne wskazanie w arkuszu organizacyjnym liczby etatów, niewłaściwe przyporządkowanie podległości służbowej, nieaktualny wzór kwestionariusza rekrutacyjnego,
- 8) braku reakcji Kierownika OSiW na dezaktualizację Regulaminu organizacyjnego Jednostki i jego niezgodność z innymi aktami wewnętrznymi,
- 9) niespójności w dokumentacji dotyczącej czasu pracy pracowników, tj. pomiędzy miesięcznymi grafikami pracy kadry, listami obecności i raportami z dyżurów,
- 10) nieaktualnych wpisach w księgach ewidencyjnych uczestników OHP,
- 11) prowadzeniu dokumentacji dotyczącej funkcjonowania OSiW w sposób niezgodny z określonym w *Wykazie dokumentów wewnętrznych obowiązujących w jednostkach opiekuńczo-wychowawczych OHP*⁵ (dalej: *Wykaz dokumentów*),
- 12) niezarejestrowaniu notatek dokumentujących zdarzenia zagrażające bezpieczeństwu młodzieży.

⁴ Z 25 marca 2022 r.

⁵ Wprowadzonym do stosowania Komunikatem Komendanta Głównego OHP z 30 sierpnia 2021 r. KG.ZW.500.29.2021.DS

II. Ustalenia kontroli

II.1. Zarządzanie OSiW

1. OSiW jest jednostką organizacyjną Lubuskiej Wojewódzkiej Komendy OHP w Zielonej Górze (dalej: LWK OHP) o charakterze opiekuńczo-wychowawczym. Cele i zadania OSiW określono w § 11 ust. 1 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zdań i organizacji Ochotniczych Hufców Pracy z dnia 22 lipca 2011 r.⁶ (dalej: rozporządzenie ws. OHP). Zgodnie z § 5 ust. 2 rozporządzenia ws. OHP, wojewódzki komendant OHP odpowiada za całokształt działalności OHP na terenie województwa, z wyjątkiem działalności centrów kształcenia i wychowania oraz ośrodków szkolenia zawodowego. W myśl § 5 ust. 4 pkt 2 i pkt 4 rozporządzenia ws. OHP, wojewódzki komendant OHP odpowiednio wydaje akty o charakterze wewnętrznym usprawniające i porządkujące działalność OHP na terenie województwa oraz określa w regulaminie organizacyjnym szczegółową organizację i zakres działania m. in. ośrodków szkolenia i wychowania. W obowiązującym w 2022 r. Regulaminie organizacyjnym LWK OHP⁷ nie uregulowano szczegółowej organizacji i zakresu działania OSiW. Zadania ośrodków szkolenia i wychowania określono w § 33 Regulaminu organizacyjnego LWK OHP obowiązującego od 10 marca 2023 r.⁸, a strukturę OSiW w Międzyrzeczu w załączniku nr 8 do Regulaminu. Stosownie do § 5 ust. 3 rozdziału I Regulaminu organizacyjnego OSiW⁹, organizację wewnętrzną Jednostki powinien określać schemat organizacyjny stanowiący załącznik do regulaminu. W trakcie kontroli nie przedłożono ww. załącznika. Okazano jedynie załącznik nr 8 do Regulaminu organizacyjnego LWK OHP z 10 marca 2023 r. dot. struktury organizacyjnej OSiW.

Analiza Regulaminów organizacyjnych LWK OHP i OSiW, stanowiących podstawę organizacji każdej jednostki wykazała niespójność regulacji w nich zawartych. Na przykład zgodnie z rozdziałem V § 1 ust. 3 pkt 2 Regulaminu organizacyjnego OSiW, kierownik bezpośrednim nadzorem obejmuje sprawy prowadzone przez pedagoga, natomiast zgodnie z załącznikiem nr 8 do Regulaminu organizacyjnego LWK OHP z 10 marca 2023 r. dot. struktury organizacyjnej OSiW w Międzyrzeczu, pedagog bezpośrednio podlega Zastępcy Kierownika Ośrodka. Także zakresy obowiązków części pracowników OSiW nie zostały dostosowane do aktualnego Regulaminu organizacyjnego LWK OHP. Na przykład zgodnie z załącznikiem nr 8 Regulaminu, Zastępcy Kierownika podlegają stanowiska pedagoga, wychowawcy, instruktora praktycznej nauki zawodu, natomiast w zakresach obowiązków jako bezpośredniego przełożonego wskazano Kierownika OSiW. W zakresach obowiązków poszczególnych pracowników nie uwzględniono informacji o pracy w systemie zmianowym.

⁶ Dz.U. Nr 155 poz. 920.

⁷ Stanowiącym załącznik do Zarządzenia Wojewódzkiego Komendanta Ochotniczych Hufców Pracy nr 22/2021 z dnia 1 czerwca 2021 r. w sprawie: nadania Regulaminu Organizacyjnego Komendy Wojewódzkiej Ochotniczych Hufców Pracy.

⁸ Regulamin Organizacyjny Lubuskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy z dnia 10 marca 2023 r. wprowadzony zarządzeniem nr 5/2023 Wojewódzkiego Komendanta Lubuskiej Wojewódzkiej Komendy OHP z dnia 10 marca 2023 r.

⁹ Regulamin organizacyjny OSiW obowiązujący od września 2022 r., nie okazano aktu wprowadzającego w życie Regulamin organizacyjny OSiW i informującego o utracie mocy obowiązującej dotychczasowego regulaminu. Na stronie tytułowej aktu widnieje jedynie adnotacja Międzyrzecz, wrzesień 2022 r. oraz przy akceptacji pieczęć i podpis Zastępcy Wojewódzkiego Komendanta OHP wraz z podpisem.

Brak reakcji Kierownika OSiW na dezaktualizację regulaminu organizacyjnego i zakresów obowiązków należy ocenić jako działanie nieprawidłowe. Regulamin organizacyjny stanowi podstawowe narzędzie planowania i organizowania pracy w jednostce. Zarządzanie kadrami wymaga transparentnych reguł, co oznacza precyzyjne określenie wymagań na każdym stanowisku pracy. Prawidłowy i kompletny zakres porządkuje zakres odpowiedzialności, ułatwia opracowanie schematów organizacyjnych. Zakresy czynności co pewien czas powinny być aktualizowane, choćby z uwagi na zmieniające się akty prawne. Taki schemat postępowania w obszarze zarządzania usprawnia funkcjonowanie jednostki poprzez lepsze dostosowanie jego struktury do aktualnych potrzeb.

2. W rozdziale IV § 3 ust. 3 Regulaminu organizacyjnego OSiW wskazano, że jest on przeznaczony dla młodzieży w wieku od 14 lat. Kierownik OSiW wyjaśnił¹⁰, że wprowadzenie możliwości nauki dla dzieci w wieku 6 lat spowodowało, że w 2022 r. w systemie edukacji pojawiła się młodzież w wieku 14 i 15 lat, jako absolwenci szkół podstawowych. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom szkół i rodziców, podjęto decyzję o obniżeniu wieku przyjęcia do Ośrodka do 14 lat. W dalszej części Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że zatwierdzenie przez Komendanta LWK OHP Regulaminu organizacyjnego usankcjonowało możliwość rozpoczęcia przez młodzież w wieku 14 lat nauki.

Nie można zgodzić się z argumentacją podaną w powyższych wyjaśnieniach. Należy zauważyć, że grupą docelową działań rekrutacyjnych OHP jest młodzież, co do zasady w wieku 15-18 lat, mająca problemy z nauką, potrzebująca wsparcia w ukończeniu szkoły i zdobyciu kwalifikacji zawodowych, zagrożona wypadnięciem z systemu edukacji, pochodząca z rodzin defaworyzowanych, poszukująca opieki oraz możliwości kształcenia i zdobycia kwalifikacji w zawodach, na które jest zapotrzebowanie na rynku pracy. Istnieje również możliwość zrekrutowania osób, które nie ukończyły 15. roku życia w przypadkach określonych w art. 191 § 2¹⁻²⁷ Kodeksu Pracy w celu przygotowania zawodowego. Zgodnie z *Regulaminem rekrutacji Wytycznymi do rekrutacji*, jako jedno z kryteriów rekrutacyjnych to ukończenie 15. roku życia i nieukończenie 18. roku życia – każdy wyjątek od wskazanego kryterium powinien być rozpatrywany indywidualnie i wymaga zgłoszenia do Dyrektora Biura Edukacji i Zatrudnienia KG OHP oraz otrzymania zgody (otrzymana zgoda jest równoznaczna spełnieniu kryterium).

3. Zgodnie ze wzorem arkusza organizacyjnego jednostki w danym roku szkolnym, opracowanym przez Komendę Główną OHP, w pozycji etatyżacja jednostki należy wyszczególnić tzw. etaty pedagogiczne oraz inne etaty. W arkuszu sporządzonym na rok szkolny 2022/2023 opracowanym przez Kierownika OSiW i zatwierdzonym przez Zastępcę Komendanta LWK OHP wskazano liczbę etatów na poziomie 11,75 i wykonanie 7,75. W części dot. etatyżacji jednostki w pozycji inne etaty – wyszczególniono etat sprzątaczkę i konserwatora, a nie wykazano etatów na stanowisku kucharza, specjalisty ds. administracji oraz obsługi magazynu. Kierownik OSiW wyjaśnił¹¹, że błąd w zapisie etatyżacji w arkuszu wynika z nieświadomego ich pominięcia. Zgodnie ze skorygowanym arkuszem organizacyjnym, podpisanym przez Kierownika OSiW, liczba etatów kształtowała się na poziomie 13,25, a wykonanie 8,75.

4. W arkuszu organizacyjnym jednostki w roku szkolnym 2022/2023 (stan na 30 września 2022 r.) wskazano liczbę uczestników ogółem – 60. Natomiast z *Książ*

¹⁰ Pismo z 23 maja 2023 r.

¹¹ Pismo z 25 kwietnia 2023 r.

ewidencyjnych uczestników wynikało, że na 30 września 2022 r. OSiW liczył 127 uczestników OHP. Kierownik OSiW wyjaśnił¹², że różnica w liczbie uczestników wskazana w arkuszu organizacyjnym i w *Księgach ewidencyjnych* wynika z braku wpisu w rubryce data odejścia z jednostki. Kierownik OSiW poinformował, że błąd został poprawiony w trakcie kontroli.

5. Według stanu na 25 kwietnia 2023 r., w OSiW zatrudnionych było 12 pracowników (11,75 etatów). W ramach etatów pedagogicznych zatrudnionych było 6 osób w pełnym wymiarze czasu pracy.

W 2022 r. liczba pracowników zatrudnionych w OSiW wynosiła od 8 do 10 pracowników (7,75-9,75 etatów). Największa liczba osób zatrudnionych przypadła w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2022 r. – 10 osób (9,75 etatów, w tym 5 etatów pedagogicznych), a najniższa w okresie od 1 do 27 listopada 2022 r. – 8 osób (7,75 etatów, w tym 4 etaty pedagogiczne).

Z zestawienia *Zatrudnienia w OSiW Międzyrzecz* oraz ze *Stanu zatrudnienia OSiW Międzyrzecz w kolejnych miesiącach 2022 r. na poszczególnych stanowiskach* wynika, że w objętym kontrolą okresie, tj. od 1 stycznia 2022 r. do 31 sierpnia 2022 r. zatrudniony w Jednostce był Pełnomocnik Wojewódzkiego Komendanta OHP. Należy zauważyć, że wskazane stanowisko nie zostało określone w Regulaminie organizacyjnym OSiW, jak również nieujęte w okazanych listach obecności. Kierownik OSiW wyjaśnił¹³, że pracownicy LWK OHP nie poinformowali go w jakim charakterze Pełnomocnik przebywał na terenie Ośrodka. Lubuski Wojewódzki Komendant OHP wyjaśnił¹⁴ natomiast Zespołowi kontrolerów, że umieszczenie Pełnomocnika WK w zestawieniu dot. zatrudnienia było błędem pracownika przygotowującego dokument.

Rodzaj stwierdzonych nieprawidłowości i ich przyczyny wskazują, że dokumenty organizacyjne prowadzone były nierzetelnie i wymagały korekt, w tym w ramach błędów oczywistych. Wskazują także na zakłócony przepływ informacji na linii LWK OHP – OSiW, por. pkt 21 niniejszego dokumentu.

6. Stan uczestników OSiW wynosił łącznie 65 osób¹⁵, w tym 47 w grupie stacjonarnej i 18 w grupie dochodzącej, co oznacza, że relacja liczby uczestników OHP do 4 wychowawców świadczących pracę nie zostały zachowane według wskazania określonego w pkt 4 Informacji ogólnych *Wytycznych do rekrutacji*. Kierownik OSiW wyjaśnił¹⁶, że niezachowanie relacji było spowodowane brakiem obsady kadrowej. Problemy związane z obsadą rozpoczęły się w październiku 2021 r. Sytuacja pogorszyła się z chwilą odejścia kolejnego pracownika z pracy w październiku 2022 r. oraz długotrwałego zwolnienia lekarskiego wychowawcy. W dalszej części Kierownik OSiW wyjaśnił, że w listopadzie 2022 r. w Ośrodku nie było praktycznie żadnego wychowawcy, oddelegowany pracownik z MCK posiadał uprawnienia pedagogiczne, ale nie miał doświadczenia w zmianowej pracy z młodzieżą. Dopiero zatrudnienie dwóch wychowawców

¹² Pismo 26 kwietnia 2023 r.

¹³ Pismo z 8 maja 2023 r.

¹⁴ Pismo z 22 maja 2023 r., LWK.WK.081.01.02.2023.

¹⁵ Stan na 27 kwietnia 2023 r., wg stanu na 30 września 2022 r. także nie zachowano proporcji pomiędzy liczbą uczestników a liczbą wychowawców.

¹⁶ Pismo z 8 maja 2023 r.

(od 28 listopada 2022 r. i od 13 lutego 2023 r.) poprawiło sytuację kadrową, ale w dalszym ciągu nie jest zachowana relacja liczby uczestników do liczby wychowawców.

Problemy kadrowe w OSiW skutkowały ograniczeniem skuteczności nadzoru nad uczestnikami OHP, w tym nad ich bezpieczeństwem. Struktura zatrudnienia nie sprzyjała pełnej i rzetelnej realizacji zadań. Na przykład w listopadzie 2022 r., Zastępca Kierownika OSiW przez cały miesiąc¹⁷ samodzielnie pełnił dyżury nocne, a jego regulaminowe obowiązki przejęli odpowiednio pedagog i Kierownik OSiW¹⁸. Ośrodek zgłaszał LWK OHP problemy z obsadą kadrową. Wojewódzka Komenda podjęła działania zmierzające do wzmocnienia kadrowego - oddelegowano do OSiW 2 pracowników do pracy na stanowisku wychowawcy¹⁹. W październiku 2021 r. ogłoszono nabór na stanowisko wychowawcy.²⁰ Należy odnotować, że w ogłoszeniu o naborze w wymaganiach niezbędnych nie uwzględniono wymogu 2 letniego doświadczenia zawodowego, wskazanego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 30 kwietnia 2008 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w niektórych państwowych jednostkach budżetowych²¹.

7. W badanym okresie Komenda Główna OHP i LWK OHP nie przeprowadzały kontroli w OSiW w Międzyrzeczu²².

[Akta kontroli str.: 11-44, 46-87, 719-742, 2335-2339, 2345-2350, 2352, 2405-2408, 2412-2417, 2437-2458, 2515]

II.2. Rekrutacja uczestników OHP

8. Korespondencją elektroniczną z 28 marca 2022 r. od LWK OHP, OSiW otrzymał *Regulamin rekrutacji* oraz dokumentację do wykorzystania w trakcie rekrutacji młodzieży do OHP na rok szkolny 2022/2023. Potwierdzenie zapoznania się z dokumentem podpisało 7 pracowników jednostki. Zgodnie z *Wytycznymi do rekrutacji*, Komisję rekrutacyjną na określony rok szkolny powołuje Komendant wojewódzki, w składzie: przewodniczący (kierownik jednostki opiekuńczo-wychowawczej), kierujący pracami Komisji, Zastępca przewodniczącego, członkowie: pracownicy pedagogiczni (wychowawca/pedagog/psycholog) – co najmniej jeden, Dyrektor CEiPM lub wyznaczony pracownik rozwoju zawodowego i zatrudnienia – co najmniej jeden oraz dodatkowo do Komisji mogą zostać zaproszone inne osoby, reprezentujące podmioty partnerskie (osoby te mają głos doradczy – nie mają głosu decyzyjnego).

Wojewódzki Komendant LWK OHP, w załączniku nr 9 do Zarządzenia nr 05/2022 z 16 maja 2022 r. w sprawie: powołania i prac Komisji Rekrutacyjnych w LWK OHP w Zielonej Górze oraz jednostkach opiekuńczo-wychowawczych LWK OHP, określił 7-osobowy skład Komisji Rekrutacyjnej w OSiW 4-2 w Międzyrzeczu oraz Zasady funkcjonowania Komisji

¹⁷ W tym dyżur nocny 1 listopada 2022 r.

¹⁸ Pismo z 26 kwietnia 2023 r.

¹⁹ Jeden pracownik nie wyraził zgody na oddelegowanie.

²⁰ Prowadzony od 26 października 2021 r. – z uwagi na fakt, że nie wpłynęły oferty nabór był przedłużany; dodatkowo w 2022 r. LWK OHP prowadziła do OSiW nabór na stanowisko specjalisty do spraw administracyjnych i obsługi magazynu oraz kucharza, instruktor praktycznej nauki zawodu.

²¹ t.j. Dz.U.2021.2100.

²² Kontrole LWK OHP zostały odnotowane w książce kontroli w 2015 r. i w 2021 r., od 1 września 2012 r., tj. od daty pierwszego wpisu w *Książce kontroli zewnętrznych i wewnętrznych* nie odnotowano kontroli z Komendy Głównej OHP.

rekrutacyjnych w LWK OHP²³. Skład Komisji rekrutacyjnej uwzględniał *Wytyczne do rekrutacji*, z zastrzeżeniem, że w Zarządzeniu powołującym nie zaznaczono, że Dyrektor Zespołu Szkół nr 2 w Międzyrzeczu posiada jedynie głos doradczy.

Spośród 7-osobowego składu Komisji, w poszczególnych posiedzeniach brało udział od 3 do 5 członków, co było zgodne z pkt 8 rozdziału Kryteria rekrutacyjne... *Wytycznych do rekrutacji*. Z protokołów wynika, że w żadnym posiedzeniu nie brała udziału osoba pełniąca funkcję sekretarza Komisji. W jednym przypadku²⁴ odnotowano, że Komisja pracowała w składzie 5-cio osobowym natomiast protokół podpisało 4 członków. W okresie od sierpnia 2022 r. do stycznia 2023 r., Komisja rekrutacyjna odbyła 8 posiedzeń.

9. W ramach nawiązywania kontaktów rekrutacyjnych, OSiW podejmował działania promocyjno-informacyjne w zakresie oferty kształcenia w OHP m.in. poprzez: media społecznościowe (facebook), wizyty w szkołach podstawowych oraz przekazanie ulotek i plakatów promocyjnych do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu i do Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

OSiW zaplanował na rok szkolny 2022/2023 zrekrutowanie 41 uczestników OHP, w tym 29 do grupy stacjonarnej i 12 do grupy dochodzącej.

Na rok szkolny 2022/2023, w ramach rekrutacji podstawowej, zrekrutowano do OSiW 36 uczestników OHP²⁵ w następujących zawodach: kucharz (9), piekarz (1), cukiernik (1), ślusarz (8), operator obrabiarek skrawających (3), mechanik pojazdów samochodowych (5), monter sieci i instalacji sanitarnych (1), fryzjer (2), sprzedawca (4), murarz-tylnik (1) oraz monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie (1).

W rekrutacji uzupełniającej zrekrutowano 11 uczestników w następujących zawodach: elektryk (1), kucharz (4), operator obrabiarek skrawających (2), mechanik pojazdów samochodowych (1), ślusarz (1), sprzedawca (2) oraz poza okresami wymienionymi w *Regulaminie rekrutacji* 2 osoby na stanowisko kucharza.

10. Uczestnicy zrekrutowani na rok szkolny 2022/2023 zostali wpisani do *Książki ewidencyjnej uczestników i absolwentów*

Wszystkie wymienione zawody znajdowały się w Barometrze zawodów wśród zawodów deficytowych i zrównoważonych oraz w Wykazie zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, może być dokonywana refundacja kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne poniesionych przez pracodawcę²⁶.

11. W pkt 2 Ustaleń końcowych *Wytycznych do rekrutacji*, przyjęto, że młodzież, która wcześniej weszła w konflikt z prawem, może stanowić do 5% liczby zrekrutowanych do danej jednostki OHP, aby grupa ta nie zdominowała zrekrutowanej młodzieży i nie utrudniała

²³ Do wydania aktu wskazano podstawę prawną właściwą dla Komendanta Głównego OHP, a nie Wojewódzkiego Komendanta OHP.

²⁴ Protokół z posiedzenia Komisji Rekrutacyjnej OSiW na rok szkolny 2022/2023 z posiedzenia 26 września 2022 r.

²⁵ Rekrutacja na miejsca stacjonarne – 29 osób, rekrutacja na miejsca dochodzące – 7 osób.

²⁶ Załącznik do uchwały Nr 258/3477/22 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 12 kwietnia 2022 r. w sprawie określenia wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, może być dokonywana refundacja kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne poniesionych przez pracodawcę (Dz. Urz., poz. 902).

realizacji procesu wychowawczego OHP. W roku szkolnym 2022/2023 do OSiW nie zrekrutowano uczestników, którzy wcześniej weszli w konflikt z prawem, jak również z orzeczeniem o niepełnosprawności.

12. W terminie wskazanym w *Wytycznych do rekrutacji*, OSiW sporządził *Sprawozdanie z realizacji rekrutacji młodzieży do OHP 4-2 OSiW w Międzyrzeczu na rok szkolny 2022/2023*²⁷. Stwierdzono rozbieżność w zakresie liczby²⁸ uczestników zrekrutowanych na miejsca stacjonarne i dochodzące wykazanej w *Sprawozdaniu* i w *Księżce ewidencyjnej uczestników i absolwentów w roku 2022*. Kierownik OSiW wyjaśnił²⁹, że w trakcie uzupełniania elektronicznej książki ewidencyjnej nastąpiła niezamierzona pomyłka przy wprowadzaniu danych.

W *Sprawozdaniu z rekrutacji młodzieży do OHP na rok szkolny 2022/2023* nie oznaczono Gdyni jako powiatu spoza mapy naboru. Kierownik OSiW wyjaśnił³⁰, że nieoznaczenie Gdyni w druku Statystyka-Zawody wynika z przeoczenia sporządzającego druk, błąd został skorygowany podczas kontroli.

13. Ochotnicze Hufce Pracy prowadzą rekrutację młodzieży w wieku 15-18 lat. Zgodnie z *Wytycznymi do rekrutacji*, każdy wyjątek od tej reguły jest rozpatrywany indywidualnie i wymaga zgłoszenia do Komendy Głównej OHP oraz otrzymania zgody (otrzymana zgoda jest równoznaczna spełnieniu kryterium). W wyniku zbadania 49 indywidualnych teczek uczestników zrekrutowanych na rok szkolny 2022/2023 stwierdzono, że w rekrutacji podstawowej do OSiW przyjęto jednego uczestnika, który miał ukończony 18. rok życia, tj. z naruszeniem *Regulaminu rekrutacji* oraz *Wytycznych do rekrutacji* – nie zgłoszono i nie uzyskano zgody na przyjęcie uczestnika niespełniającego kryterium wieku³¹.

Dodatkowo w *Karcie kwalifikacyjnej uczestnika do OHP na rok szkol. 2022/2023* niespełniającego kryterium wieku odnotowano w kryterium rekrutacyjnym „Ukończony 15 r.ż., nieukończony 18 r.ż.” liczbę uzyskanych pkt – 1, co oznaczało jego spełnienie, a co nie było zgodne ze stanem faktycznym.

Należy zauważyć, że zgodnie z *Wytycznymi do rekrutacji*, OSiW poprzez LWK OHP, miał obowiązek przesłania do Komendy Głównej OHP informacji o przypadkach dot. wyjątków odstępstwa od kryterium 15 r.ż./18 r.ż kandydata. Nieprzesłanie takiej informacji skutkowało nieotrzymaniem zgody na przyjęcie do OSiW uczestnika OHP niespełniającego wymaganego kryterium wieku, a w konsekwencji przyjęciem uczestnika OHP w sposób niezgodny z *Regulaminem rekrutacji* oraz *Wytycznymi do rekrutacji*.

14. W przypadku wszystkich 49 kandydatów na uczestników Komisja rekrutacyjna w OSiW wypełniła obowiązującą *Kartę kwalifikacyjną uczestnika do OHP na rok szkol. 2022/2023*. Wszystkie *Karty* zostały podpisane przez Komisję rekrutacyjną w składzie

²⁷ 28 września 2022 r.

²⁸ Wg dat w *Księżce ewidencyjnej uczestników i absolwentów w roku 2022*, w rekrutacji podstawowej (maj – wrzesień) przyjęto 36 uczestników, w tym w ramach rekrutacji na miejsca stacjonarne – 28 i miejsca dochodzące – 8, a w sprawozdaniu wykazano, że na miejsca stacjonarne zrekrutowano 29 osób oraz na dochodzące 7 osób.

²⁹ Pismo z 27 kwietnia 2023 r.

³⁰ Wyjaśnienia dot. nieoznaczenia powiatu.

³¹ Pisma z 27 kwietnia 2023 r.

liczącym od 3 do 5 osób³². W 19 przypadkach (39%), Komisja rekrutacyjna podjęła decyzję o zakwalifikowaniu kandydatów do OHP zanim złożono *Kwestionariusze rekrutacyjne kandydata do OHP*. Kierownictwo OSiW wyjaśniło³³, że opiekunowie prawni uczestników dostarczali dokumenty w późniejszym czasie, po wypełnieniu *Kart kwalifikacyjnych*. Działanie takie miało na celu dobro uczestnika i rozpoczęcie nauki zgodnie z kalendarzem szkolnym.

Należy zauważyć, że w § 6 *Regulaminu rekrutacji, Kwestionariusz rekrutacyjny* wskazano jako jeden z dokumentów niezbędnych do przyjęcia uczestnika OHP. Stosownie do części Kryteria rekrutacyjne, kwalifikacja do formy opieki stacjonarnej/dochozącej oraz warunki przyjęcia do OHP pkt 8 *Wytycznych do rekrutacji*, decyzja Komisji rekrutacyjnej zostaje udokumentowana w Karcie kwalifikacyjnej oraz w protokole. Przyjmowanie uczestników do OSiW na podstawie niekompletnej dokumentacji należy ocenić jako działanie nieprawidłowe.

W dokumentacji niezbędnej do przyjęcia uczestników do OHP na rok szkolny 2022/2023 odnotowano także brak w:

- 9 przypadkach fotografii legitymacyjnej – § 6 ust. 2 lit. c *Regulaminu rekrutacji*,
- 17 przypadkach kandydatów na miejsca stacjonarne, zaświadczeń o dochodach w rodzinie – § 6 ust. 2 lit. h *Regulaminu rekrutacji*,
- 4 przypadkach kopii indywidualnej umowy o pracę – § 6 ust. 2 lit. i *Regulaminu rekrutacji*.

Według wyjaśnień Kierownika OSiW³⁴, Komisja rekrutacyjna w każdym przypadku brała pod uwagę przede wszystkim dobro dziecka. Odnośnie zaświadczeń o zarobkach, zdaniem Kierownika OSiW, *...w zasadzie nie spełnia funkcji weryfikacyjnej w zakresie statusu materialnego rodziny jako kryterium zakwalifikowania wychowanka do internatu*. Kierownik OSiW wyjaśnił także, że w 6 przypadkach³⁵, pomimo wezwań, uczestnicy albo rodzice/opiekunowie prawni nie uzupełnili brakujących dokumentów.

Ponownie należy zauważyć, że w § 6 *Regulaminu rekrutacji* wskazano dokumentację niezbędną do przyjęcia uczestnika OHP. W myśl części 2 pkt 1 tiret pierwsze Dokumentacja dotycząca uczestnika *Wykazu dokumentów*, indywidualnateczka uczestnika powinna zawierać dokumenty rekrutacyjne zgodnie z wykazem określonym w *Regulaminie rekrutacji*. Brak kompletu wymaganych dokumentów w 25 przypadkach na 49 (51% spraw) świadczy o nierzetelnym weryfikowaniu i prowadzeniu dokumentacji rekrutacyjnej oraz należy uznać jako działanie nieprawidłowe. Dodatkowo należy zauważyć, że w § 6 ust. 3 *Regulaminu rekrutacji* jako dokumenty umożliwiające realizację przez OHP działań wspierających uczestnika wskazano m.in. zgody rodziców/opiekunów prawnych na udział w przedsięwzięciach organizowanych przez OHP (w 3 na 49 spraw w dokumentacji brakowało zgód) oraz na badanie uczestnika na obecność alkoholu/środków psychoaktywnych (we wszystkich zbadanych 49 przypadkach stwierdzono brak takich zgód).

[Akta kontroli str.: 601-718, 2340-2344, 2363-2366, 2368-2369, 2377-2382, 2515]

³² Odpowiednio: 30 kart – 30 sierpnia 2022 r., 6 – 26 września 2022 r., 5 – 24 października 2022 r., 2 – 7 listopada 2022 r., 2 – 21 listopada 2022 r., jedna – 7 grudnia 2022 r., jedna – 12 grudnia 2022 r., 2 – 23 stycznia 2023 r.

³³ Pisma: Kierownika OSiW z 27 kwietnia 2023 r., Zastępcy Kierownika OSiW z 28 kwietnia 2023 r.

³⁴ Tamże.

³⁵ Decyzją Kierownika OSiW 4 osoby skreślono z listy uczestników z uwagi na fakt nierealizowania obowiązków wynikających z Regulaminu OSiW.

II.3. Funkcjonowanie OSiW jako jednostki opiekuńczo-wychowawczej OHP oraz w zakresie kształcenia uczestników OHP

15. W ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym, OSiW zawarł 15 porozumień/deklaracji z instytucjami i organizacjami³⁶ obejmujących obszary opieki, wychowania i nauki zawodu, działań kulturalno-oświatowych, wolontariatu, profilaktyki i pomocy w uzależnieniu młodzieży i ich rodzin oraz wspierania młodzieży w przewyciężaniu trudności.

16. OSiW, z następującymi zastrzeżeniami, stosował wymagane dokumenty, o których mowa w *Wykazie dokumentów*, m.in.:

- regulamin organizacyjny; z zastrzeżeniem nieprawidłowości opisanych w pkt 1 i 2 niniejszego dokumentu;
- arkusz organizacyjny jednostki określający szczegółową organizację nauczania, wychowania i opieki w danym roku szkolnym; z zastrzeżeniem nieprawidłowości opisanych w pkt 3 i 4 niniejszego dokumentu;
- książkę ewidencyjną uczestników i absolwentów OHP zawierającą dane osobowe osób objętych ewidencją; z zastrzeżeniem nieprawidłowości opisanych w pkt 12 niniejszego dokumentu;
- miesięczny grafik pracy kadry jednostki (rozszerzony o dodatkową kolumnę uwagi); na grafikach³⁷ brak adnotacji o zatwierdzeniu przez Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego OHP, stosownie do części 1 pkt 4 *Wykazu dokumentów*; Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił³⁸, że nie posiada wiedzy, z jakich powodów grafiki pracy nie były zatwierdzane przez Komendanta Wojewódzkiego LWK OHP, plany grafików i ewentualne korekty były przesyłane zgodnie z obowiązującymi zasadami. Komendant Wojewódzki LWK OHP natomiast wyjaśnił³⁹, że grafiki pracy były co miesiąc przesyłane przez OSiW drogą mailową do zespołu kadr w LWK OHP. Harmonogramy te były analizowane i przekazywane Zastępcy Wojewódzkiego Komendanta LWK OHP, który akceptował grafik pracy kadry – jako dowód LWK OHP przekazał Zespołowi Kontrolerów jedynie korespondencję mailową pomiędzy OSiW a pracownikiem kadr.
- książkę kontroli (zewnętrznych i wewnętrznych);
- wykaz porozumień o współpracy z partnerami społecznymi, który zawierał nazwę podmiotu, z którym porozumienie zostało zawarte, datę zawarcia i czas współpracy, cel oraz obszar współdziałania;
- druki sprawozdawcze, m.in. DKW-3 – w zakresie realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych (programy wychowawcze, profilaktyczne i resocjalizacyjne, imprezy edukacyjno-wychowawcze, inicjatywy prospołeczne, koła zainteresowań, zajęcia świetlicy środowiskowej), narastająco co kwartał, DKW-3 część opisowa za rok kalendarzowy, uwzględniający m.in. diagnozę potrzeb wychowawczych uczestników, informacje z zakresu wsparcia psychologicznego i terapeutycznego uczestników, profilaktyki społecznej, wsparcia socjalnego, nadzoru nad sytuacją wychowawczo-edukacyjną uczestników, realizacji zadań kulturalno-oświatowych i sportowo-rekreacyjnych, samorządności młodzieżowej, DKW-5 – dotyczący monitorowania sytuacji absolwentów, obejmujący uczestników, którzy ukończyli naukę oraz pobyt w OHP w okresie 2020-2022;

³⁶ Wykaz porozumień zawartych z podmiotami w zakresie współpracy ze środowiskiem lokalnym (6 deklaracji partnerstwa i 9 porozumień).

³⁷ Za okres styczeń 2022 r., marzec 2022 r., maj 2022 r., wrzesień 2022 r., listopad 2022 r., grudzień 2022 r., styczeń-marzec 2023 r.

³⁸ Pismo 28 kwietnia 2023 r.

³⁹ Pismo z 22 maja 2023 r., LWK.WK.081.01.02.2023.

- plany pracy opiekuńczo-wychowawczej OHP na rok szkolny 2021/2022 i 2022/2023 – w dokumentach pod diagnozą i cel wpisano kierunek; pod celami szczegółowymi wpisano zadania szczegółowe, jako zadania do realizacji wpisano cel przedsięwzięcia, jako formy realizacji zadania wpisano sposób realizacji zadania, jako formy monitorowania wpisano sposoby weryfikacji skuteczności podjętych działań, nie ujęto przewidywanych rezultatów (ilościowe, jakościowe), wskazano funkcje osób odpowiedzialnych bez wskazania nazwisk, uwagi i wnioski – realizacja w oddzielnym dokumencie; Zastępca Kierownika OSiW potwierdził⁴⁰, że w Ośrodku funkcjonuje Plan niezgodny z obowiązującym *Wzorem dokumentów* i zawiera ww. pozycje, przy czym w kolumnie osoba odpowiedzialna wpisane jest stanowisko, ponieważ w momencie tworzenia planu OSiW nie jest wstanie wskazać osoby, która będzie realizować treści w nim zawarte. W dalszej części wyjaśnień Zastępca Kierownika OSiW podał, że Plany zostały zatwierdzone przez LWK OHP.
- dzienniki zajęć wychowawczych – wypełniono daty i miejsca urodzenia; imiona, nazwiska i adres rodziców/opiekunów prawnych oraz nazwiska wychowanków nieobecnych nieusprawiedliwionych, co było niezgodne z częścią 3 Realizacja zadań merytorycznych w zakresie kształcenia i wychowania pkt 3 lit. a *Wykazu dokumentów*; Zastępca Kierownik OSiW wyjaśnił⁴¹, że wychowawca wypełniający dziennik, sugerując się nagłówkami w kolumnach wpisał dane osobowe, dzienniki zajęć przekazywane są do LWK OHP.
- dziennik pedagoga – nie wypełniono informacji o kontaktach z osobami i instytucjami oraz tygodniowego planu stałych zajęć; Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁴², że informacje o kontaktach odnotowywano w rubryce wykonywane zajęcia (czynności), ze względu zaś na pracę zmianową niemożliwym jest zaplanowanie z góry tygodniowego planu stałych zajęć.
- książkę raportów dyżurnego wychowawcy zawierającą opis przebiegu dyżuru oraz ewentualnych zdarzeń i nieprawidłowości dotyczących zachowań uczestników, które miały miejsce w czasie dyżuru wychowawcy, z zastrzeżeniem nieprawidłowości opisanych w pkt 26 i 27 niniejszego dokumentu;
- książkę wyjść i wyjazdów uczestnika zawierającą rejestr wyjść i wyjazdów uczestników stacjonarnych, mieszkających w internacie OHP – w książce brak kolumn dot. podpisu osoby zwalniającej i podpisu osoby potwierdzającej powrót, w miejsce kolumny przewidywane miejsce pobytu (adres, tel. kontaktowy) widnieje kolumna adres pobytu, w której odnotowywana jest tylko miejscowość; Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁴³, że obecna książka została założona w 2018 r. Od maja 2023 r. książka będzie prowadzona na obowiązującym wzorze. Nieodnotowywanie powrotów uczestników wynika z przeoczenia wychowawcy dyżurnego oraz z tego, że uczestnicy zrezygnowali z różnych przyczyn z pobytu w internacie Ośrodka.
- dokumentację realizacji programów wychowawczych profilaktyki społecznej;
- dokumentację dotyczącą uczestnika, m.in. dokumenty rekrutacyjne, Indywidualny Plan Wychowawczy (dalej: IPW). Badaniem objęto 25 IPW dla zrekrutowanych w roku szkolnym 2022/2023 uczestników, które określały podstawowe działania edukacyjne i wychowawcze w ramach ścieżki wsparcia uczestnika w obszarze wychowania;
- dokumentację samorządności młodzieżowej OHP zawierającą roczny plan pracy Rady Młodzieży OHP, protokoły zebrań – brak podpisów osób uczestniczących i wykazu osób obecnych na zebraniu (imienny), roczne sprawozdanie – brak podpisów na dokumencie, wykaz inicjatyw prospołecznych samorządności młodzieżowej;

⁴⁰ Pismo z 28 kwietnia 2023 r.

⁴¹ Tamże.

⁴² Tamże.

⁴³ Tamże.

- dokumentację koła zainteresowań zawierającą plan pracy koła zainteresowań – nie wyszczególniono m.in. liczby godzin przeznaczonych na poszczególne działania, metody i formy pracy, porządku obrad, dziennik zajęć koła zainteresowań, roczne sprawozdanie z działalności koła zainteresowań – nie wyszczególniono wniosków i planów na przyszłość, nie odnotowano czy w okresie sprawozdawczym zidentyfikowano problemy; Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁴⁴, że liczby godzin odnotowywane są w dzienniku zajęć, pozostałych zaś rubryk nie uwzględniono w planie – dokument został zatwierdzony przez LWK OHP. W dalszej części wyjaśnień Zastępca Kierownika OSiW wskazał, że z uwagi na brak problemów nie odnotowano ich w sprawozdaniu, a dotychczasowa działalność kół zainteresowań nie budziła zastrzeżeń, w związku z czym nie ujęto w sprawozdaniu wniosków i planów.
- dokumentację z realizacji imprez edukacyjno-wychowawczych;
- dokumentacja klubu absolwenta – plan wsparcia absolwentów OHP na 2021/2022 i 2022/2023, wykaz absolwentów na lata 2021 i 2022, formularz kontaktowy absolwenta OHP – dwa formularze z 2021 nie zostały podpisane przez absolwentów, brak ankiet absolwenta OHP. Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁴⁵, że brak podpisów na dwóch formularzach jest przeoczeniem osoby odpowiedzialnej za klub Absolwenta, a brak ankiet wynika z faktu, że absolwenci nie przekazują ich zwrócić do OSiW.
- dokumentacja świetlicy środowiskowej – dziennik zajęć, harmonogram zajęć, plan pracy świetlicy środowiskowej, rejestr osób korzystających z zajęć i ich obecności na zajęciach;
- dokumentacja pracy warsztatów szkoleniowych – dzienniki niezgodne ze wzorem; Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁴⁶, że dzienniki otrzymywane są z LWK OHP.
- arkusz ewidencyjny stanu żywionych – w prowadzonych w OSiW blankietach do ręcznego wypełnienia nie wypełniono lub wstawiono 0 w kolumnie dot. liczby wydanych posiłków oraz brak podpisów uczestników, druk zapotrzebowania dziennego na wyżywienie uczestników, raport dzienny – zestawienie faktycznie wydanych posiłków, z zastrzeżeniami opisanymi w pkt 18 niniejszego dokumentu.

W OSiW dokumentację prowadzono w sposób elektroniczny lub papierowy – zgodnie z określeniem wskazanym w zestawieniach tabelarycznych w *Wykazie dokumentów*.

17. W latach 2022-2023 w OSiW zrealizowano albo są w trakcie realizacji programy⁴⁷ wychowawcze i profilaktyczne:

- Serce dla serca, II edycja – zrealizowany w 2022 r. (edukacyjno-wychowawczy),
- Bezpieczna młodzież OHP – zrealizowany w 2022 r. (profilaktyczny),
- Jestem patriotą – w trakcie realizacji (wychowawczo-profilaktyczny),
- Serce dla serca, III edycja – w trakcie realizacji (edukacyjno-wychowawczy),
- Cyberbezpieczni – w trakcie realizacji (edukacyjno-profilaktyczny wychowawczy).

W dokumentacji znajdowały się programy, dzienniki zajęć z adnotacjami o ich realizacji oraz sprawozdania z realizacji programu wychowawczego⁴⁸. W dziennikach ujęto zajęcia związane z realizacją Programów.

OSiW planuje rozpoczęcie od maja 2023 r. autorskiego programu edukacyjno-profilaktycznego pn. Podróż po bezpiecznym internecie.

⁴⁴ Tamże.

⁴⁵ Tamże.

⁴⁶ Tamże.

⁴⁷ Programy wojewódzkie.

⁴⁸ Dotyczy programów Serce dla serca, II edycja oraz Bezpieczna młodzież OHP.

Zastrzeżenie budzi brak realizacji⁴⁹ przez OSiW w roku szkolnym 2022/2023 programów autorskich, co mogło mieć wpływ na osiągnięcie optymalnych celów wychowawczych.

18. Wysokość dziennej stawki żywieniowej dla każdego uczestnika OHP wynosiła 18,00 zł (w okresie od stycznia do sierpnia 2022 r.) i 23,00 zł (od września 2022 r. do dnia przeprowadzenia kontroli).⁵⁰ W badanym okresie, OSiW nie wykorzystywał stawki żywieniowej w pełnej wysokości⁵¹.

Stwierdzono rozbieżności pomiędzy kwotami ujętymi w dokumentacji dotyczącej stanu żywionych w internacie, prowadzonej w formie papierowej a arkuszami ewidencyjnymi stanu żywionych – w zestawieniach wyżywienia prowadzonych w 2023 r.:

2023 r.	Kwota wykazana w zestawieniu wyżywienia w internacie (forma papierowa)	Kwota wykazana w zestawieniu wyżywienia w internacie (arkusz ewidencyjny stanu żywionych, pliki Excel)
styczeń	8 900,00 zł	10 680,00 zł
luty	5 710,00 zł	8 755,33 zł
marzec	10 915,00 zł	16 736,33 zł

Kierownik OSiW wyjaśnił⁵², że powodem rozbieżności było niezaktualizowanie w arkuszu stawki żywieniowej we wskazanych miesiącach, czego dokonano bezpośrednio przed wysłaniem arkusza elektronicznego Zespołowi kontrolerów.

Kontrola wykazała w 45 przypadkach niespójność danych liczbowych ujętych w *Rejestrze żywionych uczestników w jednostkach organizacyjnych OHP* (prowadzonym odręcznie), a pozostałą dokumentacją dotyczącą żywienia, w tym z *Raportami dziennymi, Zestawieniami faktycznie wydanych posiłków, a Drukami zapotrzebowania dziennego na wyżywienie uczestników OHP a Zestawieniami wyżywienia w internacie* (forma elektroniczna). Kierownik OSiW wyjaśnił⁵³, że uchybienia dotyczą wpisów w blankiecie do ręcznego wypełnienia. Różnice pomiędzy tym dokumentem, a pozostałymi wynikają najczęściej z różnicy pomiędzy planowaną liczbą posiłków, a liczbą rzeczywiście pobranych oraz z błędu ludzkiego przy ręcznym wypełnianiu arkusza. W dalszych wyjaśnieniach, Kierownik OSiW wskazał, że w jednym przypadku dokonano błędnego wpisu kolacji, jak również wpisano 2 posiłki w sobotę, które nie zostały sporządzone i wydane.

Opisane działania należy ocenić jako nieprawidłowe. Jako źródło stwierdzonych nieprawidłowości należy wskazać nierzetelnie prowadzony nadzór nad dokumentacją dot. stanu żywienia uczestników OHP.

⁴⁹ Wg stanu na 28 kwietnia 2023 r.

⁵⁰ Pismo KG OHP z 8 września 2022 r., KG.BEZ-ZKS.600.77.2022.

⁵¹ Od stycznia do czerwca 2022 r. wysokość dziennej stawki żywieniowej wynosiła od 13,80 zł do 15,53 zł i od września 2022 r. do kwietnia 2023 r. od 14,32 zł do 20,92 zł.

⁵² Pismo z 19 maja 2023 r.

⁵³ Pismo z 23 maja 2023 r.

II.4. Zapewnienie bezpieczeństwa uczestników OHP

19. 8 stycznia 2021 r. i 12 stycznia 2023 r., LWK OHP przekazała do OSiW *Procedurę* wraz z poleceniem zapoznania się z nią przez wszystkich pracowników Jednostki i przesłania potwierdzenia tego faktu poprzez złożenie podpisów⁵⁴. W badanym okresie, spośród osób zatrudnionych w OSiW, brak potwierdzenia zapoznania się z *Procedurą* przez 6 pracowników⁵⁵. Kierownik OSiW wyjaśnił⁵⁶, że błędnie przyjęto tezę, że wymóg potwierdzenia zapoznania się z dokumentem dotyczył członków rady pedagogicznej, brakujące podpisy uzupełniono.

20. Jednym z dokumentów niezbędnych do przyjęcia uczestnika OHP, wskazanym w § 6 ust. 2 lit. k *Regulaminu rekrutacji*, jest potwierdzenie zapoznania się z procedurą zapewnienia bezpieczeństwa młodzieży i ochrony jej przed krzywdzeniem oraz postępowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia uczestników OHP oraz regulaminami obowiązującymi w OHP i zobowiązanie się do ich przestrzegania – zawarte w *Kwestionariuszu rekrutacyjnym kandydata do OHP*. W przypadku 47 z 49 kandydatów do OHP na rok szkolny 2022/2023, wypełniając niezgodny z obowiązującym wzorem *Kwestionariusz rekrutacyjny*, w konsekwencji kandydat i rodzic/opiekun prawny nie złożyli w kwestionariuszu oświadczenia o zapoznaniu i zobowiązaniu do przestrzegania *Procedury*. Z wyjaśnień Kierownictwa OSiW wynika⁵⁷, że przy rekrutacji na rok szkolny 2022/2023 zastosowano nieaktualny wzór dokumentu. Rodzice/opiekunowie prawni i uczestnicy potwierdzili fakt zapoznania się z *Procedurą* w odrębnym potwierdzeniu (przy podpisach brak daty).⁵⁸

21. Pracownicy OSiW, w tym pełniący dyżury nocne, nie podnosili kwalifikacji w zakresie profilaktyki wobec młodzieży, w tym przemocy rówieśniczej i domowej, udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej (w szczególności w przypadkach padaczki, astmy, porażeń prądem, urazów), postępowania w sytuacjach zagrożenia. W latach 2022-2023, Kierownik OSiW nie składał do LWK OHP zapotrzebowań na szkolenia. Kierownik OSiW wyjaśnił⁵⁹, że w OSiW nie odbywały się szkolenia dot. zagrożeń, a wiedzę na temat postępowania w sytuacjach zagrożenia pracownicy uzyskali z *Procedury*. Wszystkie dokumenty dotyczące profilaktyki przemocy wobec młodzieży przesyłane były do Ośrodka w trybie hierarchicznym (KG OHP-LWK OHP-OSiW), w związku z czym przyjęto hipotezę, że w sytuacji ewentualnych zagrożeń ciężar organizacji szkoleń zainicjuje Komendant LWK OHP.

Zgodnie z częścią I *Zasady ochrony młodzieży OHP przed krzywdzeniem i przemocą* pkt 1 ppkt 4 *Procedury*, kierownik jednostki OHP jest odpowiedzialny za monitorowanie realizacji *Procedury* i określa zasady jej wdrażania. Nie można więc zgodzić się z argumentacją, że tylko

⁵⁴ OSiW nie okazał potwierdzenia przekazania do LWK OHP zestawienia podpisów pracowników.

⁵⁵ Wykaz osób zapoznanych z procedurami zapewnienia bezpieczeństwa młodzieży w OSiW Międzyrzecz – podpisy 8 osób (6 -ciu – 15 stycznia 2021 r., 1 – 14 lutego 2023 r. oraz w jednym przypadku brak daty).

⁵⁶ Pismo z 19 maja 2023 r.

⁵⁷ Pisma: Kierownika OSiW z 27 kwietnia 2023 r., Zastępcy Kierownika OSiW z 28 kwietnia 2023 r.

⁵⁸ Listy uczestników, w tym rodziców/opiekunów prawnych potwierdzające zapoznanie się z procedurami bezpieczeństwa w OSiW OHP Międzyrzecz.

⁵⁹ Pisma z: 27 kwietnia 2023 r., 19 maja 2023 r.

do LWK OHP należało zainicjowanie szkoleń dla pracowników OSiW. Niepodjęcie przez Kierownika OSiW działań zmierzających do przeszkolenia kadry należy uznać jako działanie nieprawidłowe. Brak szkoleń w przedstawionej tematyce może skutkować niezapewnieniem odpowiedniego bezpieczeństwa uczestników OHP.

W OSiW nie prowadzono działań mających na celu podnoszenie świadomości o zagrożeniach terrorystycznych, o których mowa w części I *Zasady ochrony młodzieży OHP przed krzywdzeniem i przemocą* pkt V ppkt 3 lit. d *Procedury*.

22. Stosownie do części I *Zasady ochrony młodzieży OHP przed krzywdzeniem i przemocą* pkt V ppkt 3 *Procedury*, w OSiW wyeksponowane zostały w miejscach ogólnodostępnych informacje, materiały edukacyjne w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą, wykorzystaniem seksualnym oraz zasady bezpieczeństwa w Internecie, jak również nt. możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych „telefonów zaufania” dla dzieci i młodzieży. W trakcie prowadzonych zajęć opiekuńczo-wychowawczych sprawy bezpieczeństwa podejmowane są każdorazowo po uzyskaniu jakichkolwiek informacji z mediów o przypadkach naruszeń w placówkach oświatowo-wychowawczych.

23. Siedzibę OSiW stanowi wyodrębniony budynek składający się z 4 kondygnacji, tj. parteru oraz 3 pięter. Pomieszczenia internatu usytuowane są na trzech piętrach, natomiast pokój wychowawcy na parterze. Na korytarzach/klatkach schodowych OSiW znajdowały się gaśnice, oznakowane hydranty, klucze alarmowe – z wyjątkiem 3. kondygnacji oraz na parterze klucze znajdowały się w pokoju wychowawcy, instrukcja p.poż, oznakowanie drogi i wyjścia ewakuacyjnego, spisy numerów telefonów alarmowych. W pokoju wychowawcy znajdowały się spisy numerów telefonów alarmowych, numer Kierownika Jednostki, Kierownika Internatu i innych pracowników, plany sypialń z nazwiskami uczestników, apteczka z zestawem środków do udzielania pierwszej pomocy. Dokumentacja dotycząca funkcjonowania wychowanków oraz grup wychowawczych znajdowała się w pokoju sąsiadującym z pokojem wychowawcy (w zabezpieczonej szafie). Na kondygnacji pierwszej znajdują się pokoje przyporządkowane uczestnikom OHP płci żeńskiej oraz na 2. i 3. kondygnacji uczestnikom OHP płci męskiej.

W badanym okresie, w porze nocnej dyżur pełnił jeden pracownik, sprawując jednocześnie opiekę nad uczestnikami w liczbie od 5 do 40 uczestników, przy stanie zaewidencjonowanych od 32 do 50. Kierownik OSiW wyjaśnił⁶⁰, że *zgodnie z zarządzeniem nr KG.BKW.021.42.2020 Komendanta Głównego OHP dyżur nocny na terenie wyodrębnionego jednego budynku pełni co najmniej jeden pracownik posiadający wykształcenie pedagogiczne. W Ośrodku w okresie obejmującym kontrolę dyżur nocny pełniony był jednoosobowo, przez pracownika posiadającego powyższe kwalifikacje, a więc z formalnego punktu widzenia, zalecenia zawarte w zarządzeniu były realizowane. Na etapie planowania miesięcznych grafików dyżurów rozważano wprowadzenie do dyżuru na zmianie nocnej drugiego pracownika. Ostatecznie zdecydowano się na aktualny system ze względu na zaangażowanie dwóch pracowników pedagogicznych w systemie pełnienia dyżurów nocnych przez okres tygodnia skutkowałby brakiem bieżącej pracy wychowawczej przez obu pracowników oraz niedobory kadrowe w grupie wychowawców rozwiązanie z dwoma pracownikami pedagogicznymi pełniącymi dyżury nocne, spowodowałoby perturbacje z prawidłowym zapewnieniem działań opiekuńczo-wychowawczych w ciągu dnia.*

⁶⁰ Pismo z 27 kwietnia 2023 r.

MRiPS, rozumiejąc wskazane uwarunkowania dotyczące braków kadrowych, zwraca uwagę na fakt, że zapewnienie uczestnikom bezpiecznych warunków jest kwestią nadrzędną. Negatywnie należy ocenić fakt pełnienia dyżuru nocnego przez jedną osobę sprawującą opiekę nad tak znaczną grupą młodzieży, rozmieszczoną na 3 piętrach. Nie można zgodzić z tezą Kierownika OSiW, że z formalnego punktu widzenia, zalecenia zawarte w Zarządzeniu były realizowane. Działanie to nie spełniało wymogu części III pkt 4 zdanie pierwsze *Procedury*, zgodnie z którym dyżur nocny bezpośrednio na terenie wyodrębnionego jednego budynku/piętra powinien pełnić co najmniej jeden pracownik posiadający kwalifikacje pedagogiczne.

24. Od listopada 2022 r. w OSiW wprowadzono pracę w porze nocnej w godzinach 23:00-7:00 (zamiast 22:00-6:00), co było niezgodne z § 19 pkt 15 Zakładowego Regulaminu Pracy Lubuskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy w Zielonej Górze. Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁶¹, że po analizie natężenia pracy wychowawców dyżurnych oraz z powodu problemów kadrowych zmieniono w porozumieniu z LWK OHP czas pracy kadry wychowawczej. Decyzja ta podyktowana była bezpieczeństwem wychowanków w pierwszych godzinach pory nocnej ze względu na pracę dwóch wychowawców.

25. Stosownie do § 19 pkt 4 Regulaminu pracy LWK OHP, przybycie do pracy pracownicy potwierdzali podpisem na liście obecności.

26. Pracownicy OSiW pełnili dyżury nocne według miesięcznych grafików pracy, co było zgodne z częścią III pkt 6 lit. f *Procedury*. Badaniu poddano 470 raportów dyżurnego wychowawcy z przebiegu dyżuru⁶², w tym 156 z dyżurów w porze nocnej. W 7 raportach nie odnotowano minimalnej liczby kontroli sypialń, o której mowa w części III pkt 7 lit. b *Procedury*.

Kontrola wykazała, że 395 raportów z dyżurów (84% zbadanych spraw) wypełniono w sposób nierzetelny:

- a) nie odnotowano imienia i nazwiska dyżurnego uczestnika (361 raportów),
- b) nie wskazano liczby nieobecnych usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych (249 raportów),
- c) nie wymieniono imion i nazwisk nieobecnych nieusprawiedliwionych (249 raportów),
- d) we wszystkich zbadanych raportach z dyżurów nocnych brak informacji o stanie zdrowia uczestników, wymóg zawarty w części III pkt 5 *Procedury*.

Zgodnie z *Wykazem* dokumentów, książka raportów dyżurnego wychowawcy powinna odzwierciedlać przebieg dyżuru w jednostce organizacyjnej OHP. Zbadane raporty z pełnionych dyżurów co do zasady nie spełniały tego wymogu. Dokumenty te zawierały ogólne wpisy, na przykład raport z 10 marca 2022 r. (godz.06:00-14:00), w kolumnie *Treść spostrzeżenia, zaleceń, dyspozycji, uwagi porządkowe* wpisano *na obiad zaprowadzono - 15*, raport z 27/28.09.2022 r. (godz. 22:00-6:00) wpisano *stan obecnych: 28. Dyżur nocny. Sprawowanie opieki nad uczestnikami i Ośrodkiem*. Przyjęty w OSiW ogólny lub nierzetelny sposób wypełniania raportów skutkowało tym, że ich wartość informacyjna była ograniczona. Raport z pełnionego dyżuru jest formą obowiązkowego, oficjalnego przekazywania przez wychowawców kończącej zmianę danych w zakresie stanu liczebnego uczestników oraz informacji o przebiegu dyżuru. Zakres informacji zawartych w tym dokumencie jest formą kontroli procesu opieki nad uczestnikami OHP, w tym obowiązku realizacji poszczególnych czynności. Sporządzenie raportu, który nie odzwierciedlał przebiegu działań

⁶¹ Pismo z 28 kwietnia 2023 r.

⁶² Styczeń 2022 r., marzec 2022 r., maj 2022 r., wrzesień 2022 r., grudzień 2022 r. oraz styczeń-marzec 2023 r.

w znacznym stopniu ograniczał możliwość sprawowania tego rodzaju kontroli przez przełożonych.

27. Analiza zgodności raportów z pełnionych dyżurów (podpisanych przez pracowników zdających i przejmujących dyżury oraz Kierownika Internatu) z przyjętymi harmonogramami i listami obecności - listy zawierają własnoręczne podpisy pracowników i Kierownika OSiW, wykazała:

- a) w 3 przypadkach godziny pracy wskazane w listach nie pokrywają się z godzinami ujętymi w grafikach:
- wg grafiku pracownik 18 listopada 2022 r. miał świadczyć pracę w godz. 8:00-16:00, z listy obecności wynika, że świadczył pracę w godz. 12:00-20:00. Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁶³, że pracownik omyłkowo podpisał listę obecności w godzinach, w jakich pracował w dniu poprzednim;
 - wg grafiku 13 stycznia 2023 r. pracownik miał pełnić dyżur w godz. 10:00-18:00, z listy obecności wynika, że świadczył pracę w godz. 15:00-23:00. Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁶⁴, że nastąpił błędny wpis na liście obecności, powinna być godz. 10:00-18:00;
 - wg grafiku na luty 2023 r. pracownik w dniach 7, 14, 21, 28 powinien pracować w godz. 8:00-14:00, z listy obecności wynika, że pracował w godz. 8:00-16:00. Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁶⁵, że błąd wystąpił w opisie grafiku pracy;
- b) w 9 przypadkach rozbieżności pomiędzy godzinami pracy ujętymi w listach obecności i w raportach z pełnionych dyżurów:
- wg listy obecności na 24 i 25 marca 2022 r. pedagog pracował odpowiednio w godz. 14:00-22:00 i 9:00-17:00, w raportach dyżurnego wychowawcy wskazano, że w te dni dyżur pełnił pedagog w godz. 6:00-14:00. Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁶⁶, że ze względu na nieobecność jednego z pracowników, dyżur w trybie alarmowym pełnił Kierownik Ośrodka. Prawdopodobnie ze względu na zadania związane z wykonywaniem innych obowiązków nie sporządził raportu. Chcąc zachować ciągłość dyżurów, raport wypełniła pedagog, na podstawie ustnej relacji z przebiegu dyżuru Kierownika;
 - wg listy obecności pracownik 2 listopada 2022 r. pełnił dyżur w godz. 23:00-07:00, a w raporcie wskazano 22:00-6:00. Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁶⁷, że w raporcie omyłkowo wpisano godziny;
 - wg listy obecności 2 i 3 listopada 2022 r. pracownik pełnił dyżur w godz. 5:00-23:00 (w raporcie wskazano godz. 14:00-22:00), następnie 7 listopada 2022 r. na liście odnotowano godz. 15:00-23:00 (w raporcie 14:00-22:00) oraz 8 i 9 listopada 2022 r. na liście ujęto godz. 15:00-23:00 (w raporcie 14:00-22:00). Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁶⁸, że pracownik błędnie wykazał godziny w raportach z pełnionych dyżurów;
 - wg listy obecności 12 stycznia 2023 r. pracownik pełnił dyżur w godz. 07:00-15:00 (w raporcie wskazano 14:00-22:00), drugi pracownik w tym dniu wg listy obecności pracował w godz. 15:00-23:00 (raport z pełnionego dyżuru obejmuje godz. 07:00-15:00). Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁶⁹, że niezgodności w godzinach pracy wynikają z błędu dyżurnego wychowawcy. Raport w tym dniu wymagał

⁶³ Pismo z 28 kwietnia 2023 r.

⁶⁴ Tamże.

⁶⁵ Tamże.

⁶⁶ Tamże.

⁶⁷ Tamże.

⁶⁸ Tamże.

⁶⁹ Tamże.

poprawy, poprawki zostały naniesione odwrotnie przez wypełniających. Pracownicy pracowali według ustalonego grafiku pracy.

Stwierdzone nieprawidłowości wskazują na niewystarczający nadzór przy tworzeniu i przetwarzaniu dokumentacji oraz na jej nierzetelność.

28. W trakcie kontroli okazano 3 notatki służbowe dot. incydentów, które miały miejsce na terenie OSiW. Notatki dokumentujące zdarzenia nie zostały zaewidencjonowane, co było niezgodne z częścią V pkt 7 (przypis nr 14) *Procedury*. Zastępca Kierownika OSiW wyjaśnił⁷⁰, że brak ewidencji notatek wynika z przeoczenia.

[Akta kontroli str.: 88-600, 2340-2344, 2353-2357, 2363-2366, 2390-2401, 2403, 2464-2467, 2515]

III. Informacje o kontroli

Kontrolę przeprowadził, upoważniony przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej⁷¹, Zespół kontrolerów w składzie:

- Magdalena Pachulska, naczelnik wydziału, kierownik Zespołu,
- Ewa Buczek, główny specjalista, członek Zespołu.

Czynności kontrolne przeprowadzono od 24 kwietnia do 9 czerwca 2023 r. w Ośrodku Szkolenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy, z siedzibą w Międzyrzeczu, przy ul. Piastowskiej 18.

W okresie objętym kontrolą OSiW kierował Pan Adam Durajczyk, który objął stanowisko Kierownika OSiW OHP w Międzyrzeczu od 7 kwietnia 2010 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej skorzystał z określonego w art. 40 ust. 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej prawa do zgłoszenia zastrzeżeń do Projektu wystąpienia pokontrolnego. Zastrzeżenia, przekazane pismem z 3 lipca 2023 r.⁷², zostały rozpatrzone zgodnie z art. 42 ust. 1 i 2 ustawy o kontroli w administracji rządowej i sporządzone zostało stanowisko do zastrzeżeń w myśl art. 45 ww. ustawy.

IV. Zalecenia

Biorąc pod uwagę ustalenia i oceny przedstawione w *Wystąpieniu pokontrolnym*, zalecam:

1. Przestrzeżenie *Procedury zapewnienia bezpieczeństwa młodzieży i ochrony jej przed krzywdzeniem oraz postępowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia uczestników OHP*.
2. Podjęcie działań zmierzających do:
 - 2.1. wzmocnienia zasobów kadrowych mających na celu zapewnienie prawidłowej realizacji zadań, jak również bezpieczeństwa uczestników OHP,
 - 2.2. aktualizacji Regulaminu organizacyjnego OSiW.
3. Przegląd i aktualizację zakresów czynności pracowników.
4. Wdrożenie narzędzi i mechanizmów zarządczych zapewniających efektywny nadzór nad:
 - 3.1. przestrzeganiem zasad prawidłowości, staranności i kompletności sporządzania i gromadzenia dokumentów,

⁷⁰ Pismo z 28 kwietnia 2023 r.

⁷¹ Upoważnienia z 18 kwietnia 2023 r. nr: BKA-V.0121.22.2023, BKA-V.0121.23.2023.

⁷² OSiW.MIE.081.01.02.2023.AD.

3.2. zgodnością działań OSiW z aktami wewnętrznymi Komendanta Głównego OHP w zakresie rekrutacji na dany rok szkolny.

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej zwracam się o przedłożenie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*.

Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od *Wystąpienia pokontrolnego* nie przysługują środki odwoławcze.

z up. MINISTER
Stanisław Szwed
SEKRETARZ STANU

Do wiadomości:
Pan Piotr Barczak
Wojewódzki Komendant Lubuskiej Wojewódzkiej Komendy OHP
ul. Ludwika Zamenhofs 1, 65-186 Zielona Góra

